

Ministerstwo Aktywów Państwowych

Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu do spraw transformacji
spółek energetycznych i górnictwa
węglowego
Marek Wesoty

DGH.I.052.2.2023

IK: 818209
Warszawa, 21 czerwca 2023 r.

Pan
Emil Krawczyk
emilkrawczyk@gmail.com

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na petycję z dnia 13 marca 2023 r. dotyczącą podjęcia przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej natychmiastowych działań, które zapobiegną powstawaniu zapadlisk i podtopień na terenie osiedli Siersza i Gaj w Trzebini, poniżej przedstawiam stosowne wyjaśnienia.

Występowanie na terenie miasta i gminy Trzebinia zapadlisk jest skutkiem przede wszystkim dawnej, trwającej dziesięciolecia, płytkiej eksploatacji górniczej zlokalizowanej w granicach byłego obszaru górniczego zlikwidowanej KWK „Siersza”, jak również litologią utworów budujących nadkład złoża (czwartorzęd) w postaci luźnych, słabo zagęszczonych piasków, żwirów i lokalnie glin, a także infiltracją opadów atmosferycznych migrujących w głąb górotworu oraz trwającym samoczynnym procesem zatapiania wyrobisk górniczych.

Należy przy tym pamiętać, że KWK „Siersza” w Trzebini, została postawiona w stan likwidacji z dniem 31 października 1999 r. Został opracowany Program likwidacji KWK „Siersza” na lata 1999-2001, który został zaakceptowany kierunkowo przez ówczesnego Ministra Gospodarki i zakładał całkowitą likwidację kopalni przez jej zatopienie. Z uwagi na fakt, że kopalnia „Siersza” jest zakładem odosobnionym od innych kopalń, podjęto decyzję o całkowitym zaniechaniu jej odwadniania. Ponadto ww. decyzja o wyborze sposobu likwidacji kopalni „Siersza” została podjęta dwa lata przed nabyciem tej kopalni przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. (dalej: SRK S.A., Spółka).

SRK S.A. wywiązuje się z nałożonych na nią obowiązków, a co za tym idzie przygotowała szereg specjalistycznych dokumentacji oraz od 2005 r. do chwili obecnej nieprzerwanie prowadzi miesięczny monitoring wpływu zatapiania zlikwidowanej KWK „Siersza” na środowisko wraz z bieżącym prognozowaniem zagrożeń wodnych związanych z zatapianiem kopalni oraz monitorowaniem przepływu wód w ciekach powierzchniowych, natomiast od 2009 r. prowadzi kwartalny pomiar geodezyjny osiadań powierzchni terenu i zabudowy oraz obserwacje makroskopowe w obszarze płytkiego kopalnictwa na terenie byłego obszaru górniczego KWK „Siersza I”.

Wyznaczone na zlecenie SRK S.A. obszary płytkiego kopalnictwa, zagrażające powierzchni terenu, a występujące do głębokości 100 m p.p.t. na obszarze byłej KWK „Siersza” zajmują łącznie ~338 ha terenu, w tym:

- ok. 279,2 ha to tereny realnie zagrożone powstaniem deformacji nieciągłych,
- ok. 28,7 ha to tereny potencjalnie zagrożone powstaniem deformacji nieciągłych,

- ok. 20,2 ha to tereny niezagrożone powstaniem deformacji nieciągłych.

Zgodnie z prowadzoną przez SRK S.A. ewidencją w okresie od sierpnia 2021 r. do czerwca 2023 r. powstało 37 zapadlisk.

Aktualnie deformacje nieciągłe powstają głównie w obszarze pradoliny cieku Kozi Bród, tj. wzdłuż ul. Jana Pawła II, gdzie zlokalizowany jest Cmentarz parafialny, PZD ROD Gaj, użytki zielone, tereny leśne. Ostatnie zapadliska powstały w rejonie zabudowanym przy ul. Górniczej i boiska sportowego przy ul. Grunwaldzkiej, a także w rejonie toru kolejowego do Elektrowni Siersza.

Powstające deformacje nieciągłe (zapadliska), Spółka likwiduje przez ich niezwłoczne zasypanie kruszywem.

SRK S.A. w ramach prac zmierzających do likwidacji zagrożenia dla obszaru powstawania zapadlisk na terenie ROD Gaj, cmentarza parafialnego oraz terenów przyległych na zachód do ul. Jana Pawła II w Trzebini, zleciła Stowarzyszeniu Naukowemu im. Stanisława Staszica w Krakowie wykonanie specjalistycznych badań geofizycznych i prac wiertniczych oraz wykonanie dokumentacji projektowej zabezpieczenia i uzdatnienia terenu. W ramach wyżej wymienionego zadania w obszarze zagrożonym wpływami płytkiej eksploatacji górniczej, wykonano następujące specjalistyczne badania:

- pomiary georadarowe podłoża terenu (na obszarze ok. 80 ha terenu, profilami o łącznej długości ok. 42,7 km, i głębokości pomiarów do 50 m p.p.t.),
- badania mikrograwimetryczne (na obszarze ok. 15,3 ha terenu) obejmujące między innymi Cmentarz, ROD Gaj oraz nieruchomości przy ul. Górnicza 3 i 5, - łącznie wykonano pomiar 1636 pkt. pomiarowych),
- sondowania dynamiczne gruntów (10 sondowań) do głębokości od 12,0 m p.p.t. do ok. 26,8 m p.p.t. (w tym: 4 sondy na Cmentarzu, 2 sondy na ROD Gaj, 2 sondy na Os. Gaj, 1 sonda na boisku sportowym przy ul. Grunwaldzkiej, 1 sonda przy ul. Grunwaldzkiej 95) sprawdzające tereny wytypowane z badań georadarowych i mikrograwimetrycznych,
- wiercenia 4 otworów badawczych do płytkich wyrobisk pogórnich o łącznej długości ok. 144 m.b. (w tym 3 otwory na Cmentarzu i 1 otwór w sąsiedztwie Os. Gaj),
- wiercenia 3 otworów kontrolnych na Osiedlu Gaj, gdzie nie była prowadzona eksploatacja górnicza, ale wyniki badań georadarowych wykazały występowanie anomalii w podłożu gruntowym. Wyniki wierceń kontrolnych potwierdziły brak pustek i zagrożeń, a wykryte badaniami anomalia związane są z niejednorodną budową geologiczną i prawdopodobnie występowaniem strefy uskokowej.

Mając na celu zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego oraz bieżącego monitorowania i zapobiegania powstawaniu deformacji nieciągłych (tj. zapadlisk), na podstawie Zarządzenia Nr 5/2023 Prezesa Zarządu SRK S.A. z dnia 13 stycznia 2023 r. powołany został stały Zespół ds. Zagrożeń związanych z powstawaniem deformacji nieciągłych na terenach płytkiej eksploatacji górniczej byłej KWK „Siersza” w skład, którego wchodzi przedstawiciele naukowo - techniczni:

- Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie,
- Politechniki Śląskiej w Gliwicach,
- Głównego Instytutu Górnictwa z Katowic,
- specjaliści branżowi.

Ponadto po otrzymaniu wyników badań w lutym 2023 r.:

- na wniosek SRK S.A. wyłączono z użytkowania część ogrodów działkowych ROD Gaj położonych na południe od ulicy Jana Pawła II oraz nieruchomości wykorzystane przez Klub Sportowy Górnik Siersza, w tym boisko sportowe,

- Nadleśnictwo Chrzanów wydało Zarządzenie w sprawie wprowadzenia czasowego zakazu wstępu do oddziałów leśnych w związku z możliwością zagrożenia życia i zdrowia związanego z występowaniem obszarów zapadlisk,
- W dniu 26 kwietnia 2023 r. Wojewoda Małopolski rozporządzeniem wprowadził zakaz przebywania na oznakowanych terenach ogólnodostępnych, publicznych zagrożonych zapadliskami. Zakaz obowiązuje od 1 maja 2023 r. do odwołania.

Obecnie trwają prace mające na celu wyłonienie Wykonawcy zadania pn. „Wykonanie rozpoznania geotechnicznego oraz robót uzdatniających i zabezpieczających teren przed powstawaniem deformacji nieciągłych spowodowanych płytkim kopalnictwem byłej KWK „Siersza” w rejonie Cmentarza przy ul. Jana Pawła II w Trzebini”.

Trwają również prace zmierzające do uzdatnienia obszaru zabudowy mieszkalnej o powierzchni ok. 0,52 ha zlokalizowanej przy ul. Górniczej nr 3 i 5 w Trzebini oraz terenów zieleni i obszaru leśnego o powierzchni ok. 0,90 ha zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie zachodniej części Osiedla Gaj.

W marcu 2023 roku SRK S.A. otrzymała ekspertyzę wskazującą możliwości zatrzymania procesu podnoszenia się zwierciadła wody w górotworze, poprzez pompowanie wód z zatapianych wyrobisk za pomocą pomp umieszczonych w piezometrach co ograniczy występowanie deformacji nieciągłych.

W dniu 15 maja 2023 r. odebrana została od Marszałka Województwa Małopolskiego prawomocna decyzja zatwierdzająca Projekt instalacji odwadniającej. Uruchomienie pomp nastąpiło w dniu 29 maja br.

Dodatkowo z uwagi na konieczność przeciwdziałania zagrożeniom powstawania deformacji nieciągłych – zapadlisk, jak również podtopień na terenie Trzebini, zaistniała potrzeba realizacji działań ukierunkowanych na eliminację lub istotne zmniejszenie tych zagrożeń. Jednym z takich działań jest przeprowadzenie inwestycji polegającej na przebudowie ciekłu Kozi Bród. Aktualnie trwają działania zmierzające do realizacji tej inwestycji.

Podsumowując, SRK S.A. wykonuje i nadal będzie wykonywać prace zabezpieczające i uzdatniające w rejonach zagrożonych powstawaniem deformacji nieciągłych. Dalsze działania zmierzające do całkowitej likwidacji zagrożenia powstawaniem deformacji nieciągłych będą podejmowane niezwłocznie po uzyskiwaniu kolejnych wyników badań i analiz prowadzonych w obszarze byłego obszaru górniczego KWK „Siersza”.

Z poważaniem
Marek Wesoły
sekretarz stanu
dokument podpisany elektronicznie
818209.2936277.2328111

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów